

A kolozsvári **Helikon** irodalmi folyóirat 1990 januárjában indult, az 1946 óta folyamatosan megjelenő Utunk utódaként. A névváltás nem a véletlen műve volt, hanem az 1989-es romániai események következménye, velejárója. A szemléleti váltáson túl a név a folyóirat kötődéseit is jól mutatja, hiszen a két világháború közötti időszak egyik legrangosabb irodalmi folyóirata, az Erdélyi Helikon néhány évfolyama is így: Helikon néven jelent meg; az új Helikon címbetűi is a Kós Károly által metszett betűket idézik.

A lap alapító főszerkesztője Szilágyi István Kossuth-díjas író, a szerkesztőség tagjai között olyan jeles személyiségekkel, mint Lászlóffy Aladár, K. Jakab Antal, Egyed Emese, Király László, Mózes Attila, Sigmund István, Szócs István, Szabó Gyula, Molnos Lajos.

A kilencvenes évek elején a korábban hetilapként megjelenő irodalmi folyóirat havonta kétszer jelent meg, akárcsak napjainkban. A szerkesztőség olyan értékes tagjait veszítette el a XXI. század első évtizedében, mint Szabó Gyula, K. Jakab Antal és Lászlóffy Aladár. A szerkesztőség tagjai között az ifjabb generációk jelenléte is egyre hangsúlyosabb, először Karácsonyi Zsolt, majd Demeter Zsuzsa és Papp Attila Zsolt lett a szerkesztőség tagja.

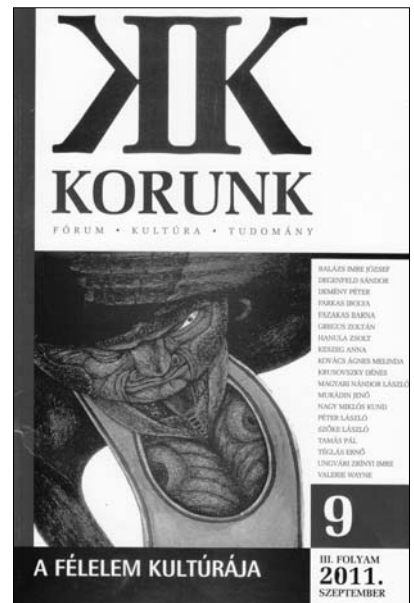
A szerkesztőség új tagjainak köszönhetően több változás, hangsúlyeltolódás is megfigyelhető a lap struktúrájában. A Serény Múmia oldalak A nagy Kilometrik címen futnak tovább Karácsonyi Zsolt szerkesztésében, állandósult az interjú- és a filmrovat, megerősödött és rendszeressé vált a kritikarovat, az elmúlt évben a színikritika is rendszeresen megjelent a lap hasábjain. Miközben a Helikon megőrzi irodalmi folyóirat jellegét, állandó teret biztosít a társművészeteknek: filmnek, színháznak, zenének.

A szerkesztőség irányultsága szempontjából fontos a fejléccen is felbukkanó, Kós Károlyra történő utalás, mert az 1990-ben Helikon néven induló lap az elmúlt két évtized során mindig is fontosnak tartotta az irodalmi hagyományok ápolását, a memorialisztikai jellegű írások rendszeres publikálását, miközben az ifjabbak felé is szívesen tekintett. A Serény Múmia címen futó, Fekete Vince által szerkesztett oldalakon folyamatosan közölt minden orosz-lánkörmeit próbálgató, elsősorban erdélyi „kadét”. A biztató kezdet után pedig a szerzők a tehetség könyvformájú bizonyítékait is egymás után helyezték arra a bizonyos asztalra – és ez A nagy Kilometrik hasábjain publikáló szerzők esetében sincs másként.

A folyóirat hasábjain rendszeresen jelennek meg a kortárs magyar irodalom jelesei.

A lap az újságosstandok mellett megtalálható az erdélyi könyvesboltok többségében és az Írók Boltjában. Az előfizetéssel kapcsolatos információkat a folyóirat világhálós oldalán, a www.helikon.ro honlapon találhatja meg a nagyközönség.

Dienes László 1926-ban alapította Kolozsváron a **Korunk** című havi folyóiratot olyan kulturális szemléként, amely társadalomtudományos háttérrel és megalapozottsággal követte a világ szellemi és társadalmi-politikai újdonságait, egyfajta vitafórumként, amely különféle világnézetek számára nyújtott találkozási lehetőséget. A legendás

folyóiratnak a két világháború között olyan szerzők küldtek írásokat, mint Kassák Lajos, József Attila, Illyés Gyula, Déry Tibor, Németh Andor, Faludy György vagy Tamási Áron.

A mai Korunk a lapalapító koncepció alapelveit átvéve a különböző nézeteket, tudományágakat, művészeti törekvéseket összefogó szerkesztésmódot érvényesíti. 1990 óta, Kántor Lajos akkori főszerkesztő kezdeményezésére havonta tematikus összeállításokat közöl, amelyek szellemi értelemben „tartásabba” teszik a lapot.

Több tudományág képviselője és több generáció dolgozik együtt a lapnál szerkesztőként: Balázs Imre József irodalomtörténész 2008 óta főszerkesztőként jegyzi a lapot, Horváth Andor összehasonlító irodalomkutató és Kovács Kiss Gyöngy történész a lap főszerkesztő-helyettesei. Szerkesztőként részt vesz a lap munkájában Cseke Péter, a médiatudományok egyetemi professzora, Rigán Lóránd filozófiatörténész és Keszeg Anna irodalom- és társadalomtörténész, kommunikáció-tudományi szakértő.

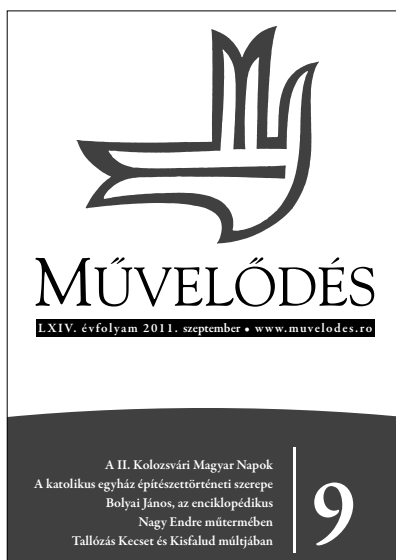
A Korunk nem egyszerűen folyóirat: a szerkesztőség abból a tényből indul ki, hogy a tudást nem csupán egy módon, havi folyóirat formájában lehet közvetíteni a közösség felé. A honlapon a lap teljes anyaga és több évtizedet felölelő digitális archívuma mellett szá-

mos egyéb írás is olvasható – lap- és könyvszemlék, fesztivál-beszámolók, interjúk. A Korunk 1992 óta könyveket jelentet meg a Komp-Press Kiadó és a Korunk Baráti Társaság közös gondozásában. Legismertebb könyvsorozata az esszé- és tanulmányköteteket megjelentető Ariadné Könyvek, amelyben több mint 50 könyvcím jelent meg az évek során. Több évtizede működik a Korunk Galéria, amely befutott és pályakezdő képzőművészeknek kínál bemutatkozási lehetőséget. Legújabb fejleményként néhány éve a Korunk képzési központot is működtet Korunk Akadémia néven, ahol amellet, hogy neves kutatók, művészek tartanak előadásokat, műhelyjellegű képzések, workshopok is működnek (kreatív írás, műfordítás, folyóirat-szerkesztés).

A Korunk jelen van a magyarországi országos lapterjesztő hálózat, a Lapker elárusító helyein (Inmedio, Relay), ismertebb budapesti könyvesboltokban (mint például az Írók Boltja vagy a Ráday Könyvesház), megrendelői révén pedig a világ számos országában. A folyóiratról további információk szerezhetők a www.korunk.org honlapon.

A **Művelődés** folyóirat 1948 óta van jelen a romániai magyar sajtóban. Korábban a Román Művelődésügyi Minisztérium Bukarestben szerkesztett lapja volt, 1991 óta Kolozsvárról szolgálja a romániai magyar közművelődés ügyét.

Bizonyos, hogy régiókban is jelentős társadalmi értékváltozás, valamiféle visszakanyarodás zajlik a diktatúra előtti állapotokhoz: újra felértékelődnek az egyéni kezdeményezések, a kisközösségek, egyáltalán a polgári értékek, visszaszorulóban van az öncélúvá vált központosítás, az állam mindenható szerepe. Hittünk szerint valamiféle társadalmi közmegegyezés fogja biztosítani majd az egyensúlyt az egyéni és a közösségi érdekek ütközésében. Ebben segíthet a Művelődés akkor, amikor felvállalja a romániai magyarság közművelődési hagyományainak ápolását, az európai mércéjű

anyanyelvi műveltség terjesztését, a honismeret tárgykörén belül helytörténeti, népismereti, művelődéstörténeti kutatásokra buzdítja olvasóit.

Jószerevel alig van már olyan vidékünk, ahová még nem sikerült eljutnunk a rendszeressé váló Művelődés-találkozók keretében, közel háromszáz alkalommal álltunk olvasóink elé. Megmérettetni, de gyakran erőt is meríteni a továbbiakhoz, mert ebben az általános elbizonytalanodásban nagy szükségünk van nekünk is olvasóink hűségére, biztatására.

Különösen súlypontos számainknak volt nagy sikerük. Szilágyságiak, udvarhelyiek, vásárhelyiek, gyergyóiak, aranyosszékiek, sepsiszentgyörgyiek, nagyenyediek, mezőségiak, kalotaszegiek és még sokan mások olvashattak szűkebb pátriájuk történelméről, helytörténetéről, néprajzáról. Jeles személyiségeinkről: Sütő Andrásról, Kós Károlyról szóló lapszámaink nemcsak a szakma érdeklődését keltették fel. A lengyel–magyar, japán–magyar, olasz–magyar–erdélyi és szász–magyar kapcsolattörténeti lapszámaink nemzetközi visszhangot váltottak ki. A magyar színjátszás kétszáz éves évfordulóját köszöntő lapszámunkban az erdélyi magyar színjátszásig minden hivatalos műhelyéről szoltunk. Bemutattuk az erdélyi magyar nyomtatott és sugárzott sajtó közel száz műhelyét. Az EMKE-t köszöntő kettős lapszámunk oly

sikeres volt, hogy különnyomatként szétkapkodták az olvasók. Ez volt az első önálló kiadványunk, amit aztán 1998-tól kezdődően a pályázati támogatástól függően 4–8 könyv követett évente, s ha megérjük, jövőre olvasóink kezébe adjuk századik könyvünket. S akkor még nem is szoltunk képzőművész-programunkról, Művelődés-galéria rovatunkról és a kiállításainkról, vándorkiállításainkról, melynek rendjén idehaza nemcsak Kolozsvárt, de sok más helységben is népszerűsítettük az erdélyi magyar művészeket. A november 5-én megnyitandó Wagner Péter mezőségi témájú kiállításával a 17 éve kezdett programunk keretében a jubileumi 300. kiállításnál tartunk, s ebből közel félszázat az ország határain túl rendeztünk.

A 65. születésnap küszöbén lehet, hogy többen nyugdíjba küldenék a Művelődést. De talán szükség van még arra a társadalmi tapasztalatra, amely eddig segített olvasóinknak eligazodni válságos helyzetekben. A csupán ki nyilatkoztatásaiban közösségi központú politikai kollektívizmus helyett az egyéni érvényesülést segítő kisebb-nagyobb közösségek szerveződését, fejlesztését, a közösségi érdekek, célok megfogalmazását, tudatosítását, értékeinek felmutatását tekintjük járható útnak. A közművelődés pázmáján maradvá figyeljük, s lehetőségeinkhez mérten segítjük továbbra is a művelődési egyesületek, kulturális célokért létrehozott alapítványok munkáját, népszerűsítjük eredményeiket, már csak azért is, mert elsősorban rájuk számítunk a lap támogatásában.

A Művelődés tagja a Magyar Napló vezette FOKUSZ, a Kárpát-medencei Kulturális Kapcsolatokért Egyesületnek, amely a határokon átnyúlva igyekszik a magyar nyelvű irodalmi és (köz)művelődési értékek cseréjét elősegíteni, közös bemutatkozásokat szervezve. A folyóirat előfizetésére és a kiadványok megrendelésére a szerkesztoseg@muvelodes.ro e-mailcímen és a Művelődés honlapján (www.muvelodes.ro) van lehetőség.

Szabó Zsolt